

**ПОЉОПРИВРЕДНА
САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА
КРАЈЕВО Д.О.О.**

36000 КРАЈЕВО, ЗЕЛЕНА ГОРА БР.29
ТЕЛ/ФАХ: 036/315-053, 036/315-054
Е-ПОШТА: pssibar@sbb.rs

БИЛТЕН

БРОЈ 11/НОВЕМБАР 2019.

ГОДИНА XII

БИЛТЕН БРОЈ 11/НОВЕМБАР 2019.

Садржај:

- ◆ ЖУТА ПАТУЉАВОСТ ЈЕЧМА И ПШЕНИЦЕ - Владимир Костић дипл. инж.
- ◆ ЦРНА ПЕГАВОСТ КРОМПИРА - Бранко Галовић дипл.инж.
- ◆ ПОДСТИЦАЈИ ЗА МЛАДЕ ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ - Зорица Здравковић дипл. инж.

ТИРАЖ: 300 примерака

ЖУТА ПАТУЉАВОСТ ЈЕЧМА И ПШЕНИЦЕ

Болест названу жута патуљавост јечма узрокује вирус (BYDV – Barley Yellow Dwarf). Симптоми ове болести су застој у расту (патуљавост) и промена боје листова. Сличне симптоме могу изазвати и абиотски чиниоци (ниске температуре, вишак или мањак воде у земљишту), недостатак хранива (азоти, сумпор) и оштећења од хербицида. На појаву болести повољно делују температуре од 10 до 18°C. При нижим температурама уз мањак сунчевог светла (облачно), као и при температурама изнад 30°C симптоми везани уз промену боје нестају. Овај вирус паразитира на преко 100 врста из породица трава (Poaceae), а међу њима су јечам, пшеница, овас, раж, тритикале, кукуруз и многи травнати корови. Младе биљке бивају заражене током јесени, од вашију које већ у себи имају вирусе, односно које су се претходно храниле на зараженим травама, самониклим биљкама стрних жита. Оно што треба нагласити да са ницањем пшенице и јечма прво насељавају раније рокове сетве и раније никле усева стрних жита (јечам) као и оне површине на којима је изостао третман семена инсектицидима.

Симптоми на јечму: Долази до застоја у расту, а листови попримају златно-жуту боју уз појаву гљива чађавица. Почетно жутило јавља се на врховима листова ширећи се према основи. Ако је зараза наступила у јесен, младо лишће уз промену боје постаје дебље,

чвршће и стоји усправно. Рано заражене биљке обично не класају или су им класови мањи, често стерилни. Раст корена је слаб. Промене могу захватити поједине групе биљака, а при јаком нападу, читаво поље може бити заражено.

Симптоми на пшеници: Почетни знак болести је жутило листова, који касније поприме црвенкасту боју. При заразама у раним фазама развоја, биљке достижу само трћину до половине своје нормалне висине. У тим случајевима класање је ретко, а приноси зрна су битно смањени. Ако зараза наступи касније, симптоми су блажи, виде се хлоротичне пруге између жила средњих листова, а горњи листови поцрвене.

Извор заразе и начин преношења болести: Најважнији извор заразе су вишегодишњи травни корови. Уз траве важан домаћин је и кукуруз који лети представља мост за пренос овог вируса између жетве и сетве озимих житарица. Вирус преноси више од 20 врста ваши од који су најчешће *Rhopalosiphum padi*-лисна ваш, *Rhopalosiphum maidis*-зелена кукурузна лисна ваш и *Sitobion avenae*-овсена лисна ваш. Код озимих усева највеће су штете код јесење заразе. Болест се не преноси механички (додиром биљака), а није сигурно преноси ли се семеном.

Сузбијање болести :

Индиректне мере: отпорних сората на ову болест на нашем тржишту нема. Препоручује се каснија јесења и

ЦРНА ПЕГАВОСТ КРОМПИРА – *Alternaria solani*

ранија пролећна сетва. Јаре културе треба сејати даље од озимих усева. Не претеривати с азотним ђубрењем. Нужно је сузбијати корове који су могући извор заразе.

Директне мере: од ницања сваке недеље треба пратити појаву лисних уши. У случају јачег напада (обично у фази 2 до 4 листа) применити заштиту средствима као што су: Децис (deltametrin), Фобос (bifentrin), Тонус (acetamiprid).

Владимир Костић, дипл.инж.

Кромпир је једна од најзначајнијих повртарских биљака у Србији. Обољења која се јављају у пољу и складишту представљају ограничавајући фактор за одрживу и профитабилну производњу кромпира. Пун производни потенцијал може се оставити само уколико се појава обољења држи под контролом. За сузбијање патогена (гљива и песудогљива) потребно је применити различите мере борбе како би се интензитет заразе смањио на економски прихватљив ниво.

Економски значај. Црна пегавост кромпира је веома распрострањено економски значајно обољење кромпира. У случају високог интензитета заразе, листови преверемено опадају, што се у значајној мери одражава на принос. У годинама када су климатски услови повољни за развој обољења, трошкови сузбијања *A.solani* могу износити и преко 10% укупних трошкова производње.

Симптоми. *A.solani* се развија на свим вегетативним надземним деловима кромпира, као и на кртолама. На старијим биљкама симптоми се прво јављају на доњема лишћу. У почетку су пеге округле, сивомрке боје, и ситне. Касније се повећавају, постају црне и на њима се истичу зоне у виду концентричних кругова, што је специфичан симптом обољења. Око пеге на лишћу се јавља хлороза у виду ореола жуте бије као последица разградње хлорофила. Када се пеге

увећавају и спајају, често су ограничене већим лисним нервима. Понекад, када се пеге споје, долази до пропадања целе лисне површине. На стаблима су такође могу јавити симптоми у виду ситних тамних пеге које не проузрокују већа оштећења. На зараженим кртолама се јављају симптоми у виду тамних, удубљених пеге које су често окружене са издигнутом маргином здравог ткива. Структура зараженог ткива кртоле исподповршине пеге је кожаста до плутана, сува и обично црвенкасте до тамно браон боје. Заражене кртоле уколико се дуго чувају често постају смежуране.

Епидемиологија. *A.solani* се током зиме одржава на оболелим биљним остатцима и кртолама кромпира у виду мицелије, конидија, хламидоспора. У пролеће, у повољним временским условима спољне средине, мицелија се активира и почињу са репродукцијом конидија. Умерене температуре, висока влажност ваздуха и продужено влажење листовазбог росе или наводњавања погодују развоју патогена. Киша није неопходна за развој ове болести. Повећан ризик од инфекције јавља се код биљака које пате од дисбаланса хранљивих материја, оних са вирусном инфекцијом и оштећењима од инсеката. Симптоми црне пегавости се углавном прво уочавају средиом лета. Највећу штету најчешће проузрокује у повољним условима касније у сезони,

у нашим условима током јула и августа.

Мере заштите. Једном недељно потребно је вршити мониторинг усева у циљу утврђивања нивоа заразе. Преглед се врши по шаблону замишљене „W“ путање, и у зависности од величине парцеле интензитет обољења се оцењује на 5-10 места.

Уништавање заражених биљних остатака, нјамање двогодишњи плодоред, употреба сертификованог садног материјала представљају основне превентивне мере заштите кромпира. С обзиром да се конидије преносе ветром, плодоред само одлаже појаву болести. Треба избегавати прекомерна и честа влажења.

Примена фунгицида је најважнија мера у сузбијању *A.solani*. Са заштитом треба почети пре појаве болести и у ову сврху користити фунгициде са широким спектром деловања.

Препарати са активном материјом: mankozeb, propineb, metalaksil, metalaksil + hlorotalonil, propanokarb hidrohlorid + fluopikolid idr.

Бранко Галовић, дипл. инж.

ПОДСТИЦАЈИ ЗА МЛАДЕ ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за аграрна плаћања расписисала је Конкурс за подношење пријава за остваривање подстицаја за подршку програмима који се односе на диверсификацију дохотка и унапређење квалитета живота у руралним подручјима кроз подршку младим пољопривредницима у 2019. години.

Право на подстицај има пунолетни млади пољопривредник, носилац комерцијалног пољопривредног газдинства у активном статусу, уколико је као носилац, први пут уписан у Регистар пољопривредних газдинстава (РПГ) почев од 1. јануара 2018. године и налази се у активном статусу, и ако на дан подношења пријаве има навршених 18, а у календарској години у којој подносе пријаву највише 40 година живота.

Подстицаји обухватају подршку младим пољопривредницима, и то:

1) подстицаји програму за подршку инвестицијама за развој и унапређење примарне биљне производње - за набавку нове опреме и машина за: примарну производњу биљака у заштићеном простору; за примарну производњу воћа и грожђа; за примарну производњу поврћа, цвећа, ароматичног и лековитог биља; за убирање воћа, грожђа, поврћа, цвећа, ароматичног и лековитог биља; нове опреме и машина за примарну производњу житарица, индустријског и крмног биља; за обраду земљишта,

заштиту биљака (од болести, корова и штеточина), прихрањивање/ђубрење и транспорт примарних пољопривредних производа; за наводњавање усева у примарној биљној пољопривредној производњи.

2) подстицаји програму за подршку инвестицијама за развој и унапређење примарне сточарске обухватају набавку нове опреме и машина за: припрему, дистрибуцију и складиштење концентроване и кабасте сточне хране; за манипулацију и дистрибуцију чврстог, полутечног и течног стајњака; нове опреме којом се штити добробит животиња; нове опреме за вагање, усмеравање и обуздавање животиња; за производњу конзумних кокошијих јаја; нове опреме и машина за пчеларство.

3) подстицаји програму за подршку инвестицијама за развој и унапређење примарне сточарске производње кроз набавку квалитетних приплодних грла:

- грла говеда, и то: јуница млечних и комбинованих раса старости од 12 до 31 месец у моменту издавања рачуна о набавци; јуница товних раса и бикова товних раса старости од 12 до 34 месеца у моменту издавања рачуна о набавци

- грла оваца и коза, и то: оваца – двиски, коза – двиски, двизаца оваца, односно коза старости од шест до 18 месеци у моменту издавања рачуна о набавци;

- грла свиња, и то: назимица старости од седам до 12 месеци у моменту

издавања рачуна о набавци; супрасних назимица и нерастова старости од девет до 12 месеци у моменту издавања рачуна о набавци

- селекционисаних пчелињих матица.

Млади пољопривредник остварује право на подстицаје за развој и унапређење примарне биљне производње, ако на пољопривредном газдинствима у Регистру има уписано пољопривредно земљиште под производњом одговарајућих врста биљних култура, и то површине: мање 0,5 ha под производњом биљака у заштићеном простору; мање од 2 ha јагодастог воћа, односно мање од 5 ha осталог воћа; од 0,2 до 100 ha грожђа, на парцелама које су уписане и у Виноградарски регистар у складу са законом који уређује вино; мање од 3 ha поврћа (на отвореном пољу); од 0,1 до 50 ha цвећа (на отвореном пољу); мање од 50 ha ароматичног и лековитог биља; мање од 50 ha житарица, индустријског и крмног биља;

Млади пољопривредник има право и на подстицаје само за набавку нове опреме и машина за наводњавање усева ако у Регистру има уписано пољопривредно земљиште под производњом житарица, индустријског и крмног биља површине до 100 ha.

Млади пољопривредник остварује право на подстицаје програму за подршку инвестицијама за развој и унапређење примарне сточарске производње ако у Регистру има

пријављен одговарајући сточни фонд (податке о врсти животиња и броју газдинства (ХИД) на којима се држе или узгајају), и то за: подстицаје који се односе на производњу крављег млека, ако има од једне до 19 млечних крава у свом власништву, односно у власништву члана комерцијалног породичног пољопривредног газдинства; подстицаје који се односе на производњу меса, ако има објекат за узгој животиња уписан у Регистар објеката, односно Регистар одобрених објеката у складу са законом којим се уређује ветеринарство, укупног капацитета до највише 19 говеда и/или до највише 149 оваца и коза и/или до највише 29 крмача и/или до највише 99 товних свиња по турнусу и/или до највише 3.999 бројера по турнусу и/или до највише 399 товних ћурки по турнусу; подстицаје који се односе на производњу конзумних јаја, ако има објекат за држање кока носила уписан у Регистар објеката, односно Регистар одобрених објеката у складу са законом којим се уређује ветеринарство; подстицаје који се односе на пчеларство, ако има од пет до 500 кошница пријављених у Централној бази података о обележавању животиња код Управе за ветерину.

Пријава на Конкурс подноси се од 17. октобра до 31. децембра 2019. године. Уз пријаву на конкурс подносилац, поред осталог доставља предрачун за набавку инвестиција не старији од 30 дана (профактура,

предуговор, понуда или друга vrста предрачуна) и изјаву добављача да може извршити испоруку предмета инвестиције у року од 6 месеци од дана издавања предрачуна и да нема својство повезаног лица са подносиоцем пријаве. Сва документа која се достављају уз пријаву на конкурс морају да гласе на подносиоца пријаве и прилажу се у оригиналу или овереној копији, док уверења и потврде не могу бити старија од 30 дана од дана подношења.

Подстицаји се утврђују у износу од 75% од вредности прихватљиве инвестиције умањене за износ средстава на име пореза на додату вредност. Највиши укупни износ подстицаја који корисник може да оствари је 1.500.000 динара.

Зорица Здравковић, дипл. инж.

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА—КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА МЕСЕЦ
НОВЕМБАР 2019. ГОДИНЕ

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	120	120	130
Дуња	80	/	/
Јабука-остала	55	40	50
Лимун	115	115	115
Мандарина	90	95	90
Поморанца	105	100	75
Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	70	60	65
Кромпир	35	35	40
Паприка-шиља	405	95	/
Лук црни	30	40	45
Парадајз	75	70	80
Тиквице	80	65	70
Шаргарепа	35	40	40
www.stips.minpolj.gov.rs			

**ПОЉОПРИВРЕДНА
САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА
КРАЉЕВО Д.О.О.**

36000 КРАЉЕВО, ЗЕЛЕНА ГОРА БР.29
ТЕЛ/ФАХ: 036/315-053, 036/315-054
Е-ПОШТА: pssibar@sbb.rs

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА—ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА МЕСЕЦ
НОВЕМБАР 2019. ГОДИНЕ

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	150	150	150
Дуња	150	100	/
Јабука-остала	80	60	70
Лимун	175	140	170
Мандарина	150	135	130
Поморанца	160	150	150
Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	110	80	80
Кромпир	80	55	50
Паприка-шиља	135	115	/
Лук црни	90	65	60
Парадајз	135	95	90
Тиквице	100	70	70
Шаргарепа	90	70	65

www.stips.minpolj.gov.rs

**ПОЉОПРИВРЕДНА
САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА
КРАЉЕВО Д.О.О.**

**36000 КРАЉЕВО, ЗЕЛЕНА ГОРА БР.29
ТЕЛ/ФАХ: 036/315-053, 036/315-054
Е-ПОШТА: pssibar@sbb.rs**

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА МЕСЕЦ
НОВЕМБАР 2019. ГОДИНЕ

ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/ узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	220	/	/
Јагњад	све тежине	све расе	270	250	300
Јарад	све тежине	све расе	225	200	210
Јунад	350-480 кг	SM	/	/	/
Јунад	>480 кг	све расе	/	/	/
Козе	све тежине	све расе	130	/	105
Краве за клање	све тежине	SM	/	170	/
Крмаче за клање	>130 кг	све расе	145	100	/
Овца	све тежине	све расе	155	130	160
Прасад	16-25 кг	све расе	240	225	240
Телад	80-160 кг	SM	/	400	/
Товљеници	80-120 кг	све расе	160	165	/
Товљеници	>120 кг	све расе	/	120	160
Шиљежад	све тежине	све расе	220	/	/

www.stips.minpolj.gov.rs

**ПОЉОПРИВРЕДНА
САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА
КРАЉЕВО Д.О.О.**

**36000 КРАЉЕВО, ЗЕЛЕНА ГОРА БР.29
ТЕЛ/ФАХ: 036/315-053, 036/315-054
Е-ПОШТА: pssibar@sbb.rs**

AGROPONUDA

BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

ПОНУДА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

уколико желите да понудите Ваш производ посетите сајт агропонуда или се обратите нама у просторијама ПССС Краљево, Зелена Гора 29.

www.agroponuda.com

**ПОЉОПРИВРЕДНА
САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА
КРАЉЕВО Д.О.О.**

**36000 КРАЉЕВО, ЗЕЛЕНА ГОРА БР.29
ТЕЛ/ФАХ: 036/315-053, 036/315-054
Е-ПОШТА: pssibar@sbb.rs**
